

Beretning for 2011

Det har været et meget fint år for Historisk Samfund for Roskilde Amt. Vi startede året med den ordinære generalforsamling mandag 14. februar 2010 kl. 19.30, og den blev afviklet i henhold til vedtægterne, og med Anna Johansen som dirigent gik det hele som smurt.

Efter generalforsamlingen holdt prof. Erling Bondesen foredrag om:

Grønland både som koloni og som videnskabeligt forskningsområde, og han belyste perioden fra Hans Egedes bosættelse i 1721 til Grundloven af 1953.

Mandag 7. marts var det fastelavns mandag, og Nana Suldrup Jørgensen, som studerer europæisk etnologi på Københavns Universitet, fortalte om: Fastelavn og andre folkelige fester – herunder om fastelavnens historie samt dens skikke og traditioner, såsom maden, optog, gilder, udklædning og fastelavnstors, og hun tog udgangspunkt i Hedeboegnens fastelavnstraditioner og –skikke.

Lørdag 7. maj skinnede solen over Køge, og museumsinspektør Ulla Fraes Rasmussen fra Køge Museum viste os rundt i det gamle Køge. Ulla Fraes Rasmussen, som har sin daglige gang i et af de gamle bindingsværkshuse, hvor museet ligger, fortalte om mange af de gamle huse i Køge. Turen var en "kør selv tur", og vi startede ved statuen af Frederik d. 7. på Køge Torv.

Mandag 23. maj var vi igen ude i det fri. Vi mødtes på broen til Museumsøen ved Vikingeskibsmuseet, og museumsinspektør på Vikingeskibsmuseet Louise Kæmpe Henriksen viste os museets meget store samling af træskibe. Samlingen dækker en periode af Danmarks historie på mere end 1000 år, og Louise fortalte om de forskellige skibstyper og deres anvendelse.

Efterårets udflugt gik til Hornsherred og Eskilsø. Deltagerne havde en fantastisk dag med et godt vejr.

Efterårets første foredrag handlede om en af de arkæologiske undersøgelser, som der er så mange af i disse år. Nemlig dem, hvor arkæologerne nærmest graver om kap med gravemaskinerne. Denne gang handlede det mandag d. 26. sept. om "Arkæologien i Metroens spor". Det var Lene Høst-Madsen, som er museumsinspektør på Københavns Bymuseum, og som samtidigt er projektleder ved Metroudgravningerne – som i øvrigt ikke er færdige endnu. Hun fortalte om de største arkæologiske udgravninger i Danmark nogensinde. Lene Høst-Madsen berettede om udgravningerne og de foreløbige resultater, som har lagt væsent-

*Den afgående formand,
Hans-Christian Eisen,
der var formand 2007-
2012.*

lige nye brikker til byens historie.

Mandag d. 31. okt. fortalte museumsinspektørerne Flemming Rieck fra Køge Museum, og Jørgen Dencker fra Vikingskibsmuseet om Linieskibet "Dannebrog" og Køge bugt. Det var en slags fortsættelse af det foredrag, som vi havde sidste år om selve slaget på Køge Bugt den 4. oktober 1710. Det danske linjeskib "Dannebrog" brød i brand og eksploderede.

Flemming Rieck fra Køge Museum, hvor fundene fra Dannebrog nu opbevares, og Jørgen Dencker fra Vikingskibsmuseet, der har det marinarkæologiske ansvar i området, fortalte om "Dannebrogs" historie, og om de dykkerundersøgelser, der er blevet gennemført de sidste 25 år.

Årets serie af foredrag sluttede mandag d. 28. nov., hvor vi hørte om Laserscanning fra luften og arkæologi, samtidig med at vi så en masse kort, som dokumentation for det foredrag som mag. art. Viggo Nielsen og landmåler N.-Chr. Clemmensen fra Kulturarvstyrelsen holdt.

Der er i USA udviklet en ny metode til opmåling af terrænoverflader, hvor terrænet laserskannes fra luften. Der er dermed skabt mulighed for at finde nogle hidtil ikke erkendte fortidsminder - herunder agersystemer, høje, voldsteder og befæstningsanlæg - i tætte bevoksninger og skove.

Viggo Nielsen og Niels Christian Clemmensen gjorde rede for både resultater og muligheder med det ny opmålingssystem, og de viste en række eksempler bl.a. også fra lokalområdet.

Året har desuden været præget af det store arbejde, der har været med at udarbejde 2 årbøger. Den første var selvfølgelig for året 2011, som indeholdt 6 meget forskellige og spændende ar-

tikler, som nåede fra Tycho Brahe og Roskilde, over dyrlæger på Roskildeegnen til en gennemgang af Sct. Hans. Alle de bidragydende forfattere takkes endnu en gang for deres indsats.

Den anden årbog, som der blev arbejdet med i 2011, var årbogen til 2012.

Den 17. januar 2012 fyldte Sjællands Stiftsbibliotek formelt 200 år, og i den anledning udgiver Roskilde Stift og Historisk Samfund for Roskilde Amt på dagen en ny bog om Sjællands Stiftsbibliotek.

I 2010 rettede Sjællands Stiftsbibliotek en henvendelse til Historisk Samfund, om vi ville være med til at skrive Stiftsbibliotekets historie. Da Historisk Samfund for Roskilde Amt har den erklærede målsætning, at foreningen skal bidrage til at skabe den størst mulige historiske oplysning om alt i det gamle Roskilde Amt, var det en naturlig ting at tage imod opfordringen – og siden er mange forfattere inddraget i udarbejdelsen af bogen – og tak til dem.

Det er derfor med stor tilfredshed og en slet skjult stolthed, at jeg kan konstatere, at målet blev nået. Men vi havde ikke nået målet uden den meget store indsats, som stiftsbibliotekar Hans Michelsen har ydet. Det har været med til at bære projektet igennem til det færdige resultat.

Undervejs er der blev optaget et hav af billeder af bøger. Jeg har ligget på gulvet under biblioteket og fotograferet den ene efter den anden, efterhånden som Hans slæbte dem frem. Jeg vil gerne sige dig tak for et fantastisk samarbejde.

Det er desuden vigtigt at takke Henrik Denman, som gør det meget store arbejde med at sætte bøgerne op til det fantastisk flotte resultat, som vi nu har set igennem mange år. Henrik har et meget fint samarbejde med Roskilde Handelstrykkeri, som står for selve trykningen med mere. Vi er nemlig både glade og stolte over de flotte bøger, som er blevet lavet i de seneste mange år.

Denne beretning er, som I ved, den sidste jeg holder. Jeg har valgt at stoppe nu fordi, jeg synes, at der skal nye koste til. Men på falderebet vil jeg takke bestyrelsen for samarbejdet både i det forløbne år og alle de andre år. Jeg er især glad for den ændring vi fik i vedtægterne, hvorefter vores samarbejdspartnere i de tre museer selv udpeger deres repræsentanter i bestyrelsen. Det har givet os en god kontakt, så derfor en særlig tak til Ulla Fraes Rasmussen, Jens Ulriksen og Luise Kæmpe Henriksen.

Samtidigt med at jeg stopper i bestyrelsen, så stopper Viggo Nielsen også efter, at han har siddet i bestyrelsen siden 1964 – altså i 48 år. Viggo du skal have tusind tak for din store indsats for Historisk Samfund, og jeg ønsker dig held og lykke med det

projekt, som du nu vier al din tid til, nemlig en bog om "Oldtidsagre i Danmark" med undertitlen Fyn og Langeland.

Du har planlagt bogen til at blive færdig i år, så vi forstår dit ønske om at stoppe.

Men jeg vil som sagt ønske dig held og lykke og sige dig tak for din store indsats.

Sidst men ikke mindst vil jeg takke medlemmerne i Historisk Samfund, fordi I slutter op om os.

Hans-Christian Eisen, formand